

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова
Володимир ІВАНИЦЯ
«_____» _____ 2025р.

В И Т Я Г

**з протоколу № 2 міжкафедрального наукового семінару кафедри
соціальної психології
факультету психології та соціальної роботи
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
від 14 березня 2025 р.**

ПРИСУТНІ: 11 осіб із 11 наукових та науково-педагогічних працівників кафедри соціальної психології: завідувач кафедри соціальної психології Кононенко Оксана Іванівна; доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри соціальної психології Курова Анастасія Володимирівна; кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Амплєєва Ольга Михайлівна; кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Базика Євгенія Леонідівна; кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Білова Маргарита Едуардівна; кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної психології Митрофанова-Керсанова Л.А.; доктор філософії з Психології, доцент кафедри соціальної психології Гудімова Алісар Халедівна; кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Порпуліт Олена Олександрівна; доктор філософії з Психології, доцент кафедри соціальної психології Полещук Лілія Василівна; доктор філософії з Психології, викладач кафедри соціальної психології Кравець Юлія Олегівна; доктор філософії з Психології, викладач кафедри соціальної психології Петрушенко Владислав Вікторович

На науковому семінарі присутні аспіранти кафедри соціальної психології – Андрінова Ганна Іванівна, Долгоносенко Владислав Віталійович, Кулезньов Дмитро Олександрович, Керсанов Олександр Володимирович, Базиленко Катерина Павлівна, Архипова Тетяна Миколаївна.

На науковий семінар запрошені: доктор психологічних наук, професор, доктор політичних наук, професор, декан факультету психології та соціальної роботи Дунаєва Лариса Миколаївна; доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри диференціальної і спеціальної психології Родіна Наталія

Володимирівна; кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри диференціальної і спеціальної психології Кременчуцька Маргарита Костянтинівна.

З присутніх – 4 доктори наук та 10 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на науковому семінарі – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної психології ОНУ імені І.І.Мечникова Кононенко О.І.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення публічної презентації наукових результатів дисертації аспірантки кафедри соціальної психології Архипової Тетяни Миколаївни на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (протокол №2 від 27.09.2022 р.).

Робота виконана на кафедрі соціальної психології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Науковий керівник доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри соціальної психології Курова А.В.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь здобувачки кафедри соціальної психології, факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І.І.Мечникова Архипової Тетяни Миколаївни на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків».

2. Запитання до здобувача.

По доповіді було задано 5 запитань, на які доповідач дав правильні та ґрунтовні відповіді.

Питання задавали: кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Амплєєва Ольга Михайлівна; кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Базика Євгенія Леонідівна; кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Білова Маргарита Едуардівна; доктор філософії з Психології, доцент кафедри соціальної психології Полещук Лілія Василівна; кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної психології Митрофанова-Керсанова Л.А.

3. Виступи присутніх

З оцінкою дисертації Архипової Т.М. виступили експерти:

- доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри диференціальної і спеціальної психології Родіна Наталія Володимирівна, яка зазначила, що обрана Архиповою Т.М. тема є актуальною і присвяченою важливій проблемі, яка має вагому теоретичну і практичну значущість. У сучасних умовах значна кількість людей стикається з проблемою агресивної поведінки підлітків, що може мати негативні наслідки як для самих підлітків, так і для їхнього оточення. У зв'язку з цим дослідження психосоціальних детермінант цієї поведінки набуває особливої актуальності. Рецензент зазначила, що авторка роботи ґрунтовно підійшла до розкриття теми, використовуючи сучасні наукові підходи та методи дослідження. Окремо підкреслено значущість практичної складової дослідження, що може бути корисною для психологів, педагогів та соціальних працівників у процесі профілактики агресивної поведінки серед підлітків. Загалом, робота отримала позитивну оцінку, а її результати можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях та практичній діяльності фахівців, що працюють із підлітками.

В дисертаційному дослідженні авторка дійшла до висновків, що надають глибокого розуміння феномену агресивної поведінки підлітків, а саме: концептуалізовано теоретико-методологічну модель, що демонструє зв'язок між психосоціальними чинниками та агресивною поведінкою підлітків, яка враховує як індивідуальні, так і соціокультурні аспекти, що впливають на поведінкові реакції в умовах кризових ситуацій; визначено особливості впливу соціального середовища (сім'я, соціальні групи, місцеві громади) на агресивні реакції підлітків, що перебувають в умовах війни, та важливість підтримки або її відсутності з боку значущих дорослих, що мають вирішальне значення для психологічного стану підлітка; встановлено закономірності у взаємозв'язку між індивідуально-психологічними характеристиками підлітків та схильністю до агресії в умовах постійного стресу та небезпеки, що дозволяє більш глибоко зрозуміти роль таких чинників, як стресостійкість, адаптаційні механізми, особливості емоційної регуляції та інші психологічні характеристики.

Виходячи з тексту дисертації, можна зробити висновок про наукову зрілість, оригінальність мислення та високий професіоналізм автора роботи.

Мету дисертаційного дослідження досягнуто повністю. Оголошені результати дослідження відзначаються своєю науковою новизною та перспективністю для подальших досліджень в галузі психології. Висновки автора є завершенням цієї дослідницької роботи та підкреслюють її важливість і актуальність.

Архипової Т.М. проведено теоретико-методологічний аналіз

досліджуваної проблеми. Чітко визначені теоретико-методологічні засади та основні концептуальні положення підтвердили високий ступінь його наукової культури.

Для вирішення задуму та ідеї дослідження здобувачка організувала науковий пошук, який включав як теоретичне опрацювання наукових джерел за проблемою, так і низку емпіричних досліджень з пізнання специфіки та психологічних складових соціальної акомодатії вимушених переселенців.

Таким чином, можна зробити висновок, що всі завдання дисертації виконані на належному науковому рівні. Проведене Архиповою Т.М. дисертаційне дослідження та його висновки ґрунтуються на результатах ретельного теоретико-методологічного та емпіричного дослідження і повністю відповідають темі, меті і завданням, що дає підстави для позитивної оцінки дисертаційного дослідження в цілому.

Все це дозволяє стверджувати, що дана дисертаційна робота має дійсно наукову новизну, є завершеним, самостійно виконаним дисертанткою дослідженням.

До побажань та зауважень можна віднести:

1. На майбутнє було б доцільно дослідити, як агресивні реакції на ранніх етапах можуть впливати на подальший розвиток особистості і поведінки підлітків в дорослому віці.

2. В дисертаційній роботі іноді зустрічаються стилістичні неузгодженості та технічні помилки.

Зазначені зауваження носять характер побажань і не знижують загальної позитивної оцінки наукового дослідження.

Дисертація Архипової Т.М. за темою «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків» за спеціальністю 053 «Психологія» виконана на належному науково-теоретичному рівні, повністю відповідає всім чинним вимогам щодо оформлення дисертації і може бути рекомендована до захисту.

- кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри диференціальної і спеціальної психології Кременчуцька Маргарита Костянтинівна, яка відзначила, що наукова новизна та теоретичне значення дисертаційного дослідження полягають в тому, що комплексно досліджено вплив специфічних психосоціальних факторів, характерних для умов війни, на формування агресивної поведінки підлітків, що дозволило виявити нові патерни агресії, притаманні цій категорії в умовах воєнного стану.

Прикладна цінність дисертаційного дослідження Архипової Т.М. визначається використанням різних методів статистичного аналізу, що забезпечило високу надійність і достовірність наведених у дисертації результатів.

Крім того, проведено теоретико-методологічний аналіз досліджуваної

проблеми, чітко сформульовано теоретико-методологічні засади та ключові концептуальні положення, що свідчить про наукової глибини дослідження.

Для реалізації ідеї дослідження авторка докладала зусиль, охоплюючи як теоретичне осмислення наукових джерел, так і проведення емпіричних досліджень, щоб краще зрозуміти специфіку та особливості феномену соціальної акомодатії вимушених переселенців.

Варто відзначити ґрунтовний підхід дисертантки до вибору психодіагностичного інструментарію емпіричного дослідження.

Висновки, які робить дисертантка, чітко сформульовані та переконливі. Вони синтезують всі основні результати дослідження, засвідчують виконання поставлених завдань та досягнення мети.

Загалом позитивно оцінюючи рецензовану дисертаційну роботу Архипової Т.М. вважаємо за доцільне висловити деякі побажання:

1. Враховуючи зростаючу роль інтернет-простору в житті молоді, важливо додатково дослідити, як соціальні мережі можуть сприяти або послаблювати агресивні реакції підлітків.

Зазначені зауваження носять характер побажань і не знижують загальної позитивної оцінки наукового дослідження.

Дисертація Архипової Тетяни Миколаївни на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків» за спеціальністю 053 «Психологія» виконана на належному науково-теоретичному рівні, повністю відповідає всім чинним вимогам щодо оформлення дисертації і може бути рекомендована до захисту.

В обговоренні взяли участь присутні на науковому семінарі:

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Амплєєва О. М., з загальною позитивною оцінкою, яка зазначила, що дисертаційне дослідження Архипової Т.М. на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків» є актуальною, самостійною, завершеною науково-кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе для психологічної науки питання психосоціальних детермінант агресивної поведінки підлітків.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології Базика Є.Л., з загальною позитивною оцінкою, яка відзначила що Архипова Т.М. обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, ознайомив присутніх з об'єктом, предметом, метою, припущеннями, завданнями, структурою та основними результатами дисертаційного дослідження, що відображають наукову новизну дослідження. Дисертантка висвітлила наукову, теоретичну та практичну значущість одержаних результатів.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної

психології Білова М.Е. з загальною позитивною оцінкою, яка відмітила, що дисертаційна робота повністю відповідає меті та завданням, визначеним дисертантом. Методи дослідження спрямовані на виконання поставлених завдань. Використання авторкою комплексу психодіагностичних методик дозволило надати достатню наукову вагомість дисертаційній роботі. Таким чином, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Архипової Т.М. на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків» за спеціальністю 053 «Психологія» виконана на належному науково-теоретичному рівні, має дійсно наукову новизну, є завершеним, самостійно виконаним дисертанткою дослідженням.

З характеристикою здобувача виступила науковий керівник доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної психології Курова А.В., яка відзначила що Архипова Т.М. довела безперечну актуальність обраної проблеми дисертаційного дослідження, ознайомила присутніх з об'єктом, предметом, метою, припущеннями, завданнями, обраними методами дослідження, та основними результатами дисертаційного дослідження, обґрунтувала їхню наукову новизну. Дисертантка висвітлила теоретичну та практичну значущість отриманих результатів дисертаційного дослідження.

В процесі написання дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Архипова Т.М. виявила високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість, проявила себе як самостійна, наполеглива, відповідальна; вміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікативними та іншими компетентностями; проявила себе як творчий, працездатний, вмотивований науковець, який має високі фахові знання, здатний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити і самостійно розв'язувати наукові питання.

ВИСНОВОК

**міжкафедрального наукового семінару про наукову новизну,
теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему:
«Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків»
здобувача ступеня доктора філософії
Архипової Тетяни Миколаївни
за спеціальністю 053 Психологія**

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Дисертаційна робота Архипової Тетяни Миколаївни «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків» відповідає науковому напряму

кафедри соціальної психології, вона спрямована на вирішення проблеми психосоціальних детермінантів на агресивну поведінку підлітків в умовах воєнного стану.

Дисертаційне дослідження виконано в рамках комплексної науково-дослідної теми кафедри соціальної психології «Генеza та соціально-психологічні детермінанти психологічного благополуччя особистості» (РК №332 зареєстрована в УкрІНТЕІ, № держреєстрації 0123U101274).

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (протокол №4 від 16.10.2021 р.).

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки відповідно до теми НДР - Суспільний.

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності - не застосовується».

УДК 159.923:[159.942:159.955.4] та тематичні рубрики НТІ 15 ПСИХОЛОГІЯ. 15.41 - Психологія особистості.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Всі теоретичні та емпіричні результати, які будуть представлені під час захисту, були здобуті автором дисертації самостійно. Ці результати були апробовані та відображені у семи окремих публікаціях. Внесок Архипової Т.М. у статтю, написану у співавторстві з Псядло Е. М., яка полягає в описі психосоціальних предикторів, що обумовлюють агресивні реакції у підлітковому віці, складає 70%. У статті, написаній у співавторстві з групою науковців, внесок Архипової Т.М. полягає в описі психосоціальних детермінантів агресивної поведінки.

Результати дисертаційного дослідження психосоціальних детермінант агресивної поведінки підлітків можуть використовуватися в освітній сфері для розробки профілактичних програм, у практичній психології для діагностики та корекції агресії, у соціальній роботі для підтримки сімей у складних життєвих обставинах, у правоохоронній діяльності для ресоціалізації неповнолітніх правопорушників, а також у наукових дослідженнях для подальшого вивчення проблеми підліткової агресії та розробки ефективних методів її запобігання.

3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Усі наукові результати достовірні та достатньо обґрунтовані, що підтверджується тим, що результати дослідження забезпечено різностороннім теоретико-методологічним обґрунтуванням вихідних положень, застосуванням комплексного підходу до організації та проведення досліджень, відповідністю підібраних методів дослідження поставленій меті та завданням дослідження; поєднанням кількісного та якісного аналізу отриманих емпіричних даних з

якісною психологічною інтерпретацією отриманих результатів.

4. Наукова новизна результатів дисертації

Дисертаційне дослідження позначене **науковою новизною**, оскільки *вперше*:

- *вперше* комплексно досліджено вплив специфічних психосоціальних факторів, характерних для умов війни, на формування агресивної поведінки підлітків, що дозволило виявити нові патерни агресії, притаманні цій категорії в умовах воєнного стану; концептуалізовано теоретико-методологічну модель, що демонструє зв'язок між психосоціальними чинниками та агресивною поведінкою підлітків, яка враховує як індивідуальні, так і соціокультурні аспекти, що впливають на поведінкові реакції в умовах кризових ситуацій; визначено особливості впливу соціального середовища (сім'я, соціальні групи, місцеві громади) на агресивні реакції підлітків, що перебувають в умовах війни, та важливість підтримки або її відсутності з боку значущих дорослих, що мають вирішальне значення для психологічного стану підлітка; встановлено нові закономірності у взаємозв'язку між індивідуально-психологічними характеристиками підлітків та схильністю до агресії в умовах постійного стресу та небезпеки, що дозволяє більш глибоко зрозуміти роль таких чинників, як стресостійкість, адаптаційні механізми, особливості емоційної регуляції та інші психологічні характеристики;

- доповнено визначення агресії, враховуючи нові теоретичні підходи, які розглядають агресивність не лише як індивідуальну характеристику, а й як результат складної взаємодії особистісних і соціальних чинників, таких як соціальне середовище, сімейні стосунки, риси темпераменту та когнітивні стилі підлітків. Вперше була здійснена спроба інтегрувати ці фактори в єдину модель, що дозволяє більш комплексно оцінити природу агресивної поведінки в підлітковому віці.

- проведено уточнення та розширення знань про психосоціальні детермінанти агресивної поведінки серед підлітків, що дає можливість більш чітко визначити механізми її виникнення в контексті екстремальних умов і сформулювати нові підходи до корекції та превенції агресії серед підлітків у кризових ситуаціях.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи.

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає в поглибленні наукового розуміння психосоціальних чинників, що впливають на агресивну поведінку підлітків у період воєнного стану в Україні. Зокрема, в дослідженні визначено специфічні психосоціальні детермінанти агресії в умовах війни, що дозволяє розширити існуючі теоретичні моделі агресивної поведінки; поглиблено знання про взаємозв'язок між соціальними (родина,

оточення, суспільні фактори) та індивідуальними (емоційна регуляція, резильєнтність, рівень тривожності) характеристиками підлітків; виявити механізми впливу травматичного досвіду війни на формування агресивних тенденцій; доповнити теоретичні уявлення про роль сімейних факторів, зокрема рівня освіти батьків, у розвитку агресивної поведінки підлітків.

Отримані результати можуть слугувати основою для подальших досліджень у сфері підліткової психології, зокрема щодо розробки профілактичних та корекційних програм для зниження агресивності серед підлітків у кризових умовах.

Практична значимість роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані для розробки та впровадження ефективних психосоціальних інтервенцій, спрямованих на профілактику та корекцію агресивної поведінки підлітків у різних соціальних контекстах. Зокрема, отримані результати мають важливе значення для практичної діяльності психологів, педагогів, соціальних працівників та інших фахівців, які працюють з підлітками.

Отримані результати можуть бути впроваджені в практику психологічного консультування та виховної роботи на різних етапах розвитку; використані у змісті лекційних, семінарських та практичних занять, сприяючи психологічному благополуччю особистості та її потенціалу; включені в методичні рекомендації щодо формування навичок ефективного застосування засобів діагностики агресивності підлітків; посприяти основою для розробки реабілітаційних програм, спрямованих на подолання негативних наслідків війни для психологічного благополуччя, зокрема через когнітивно-біхевіористичні, CFT та АСТ підходи; слугувати для розширення фактологічної основи в аналізі агресивної поведінки.

6. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Текст дисертації Архипової Т.М. викладено державною мовою, послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю. Застосована у роботі наукова термінологія є загальноновизнаною. Спосіб викладення результатів досліджень, нових наукових положень, висновків та рекомендацій чіткий та зрозумілий.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, списку використаних джерел 202 джерела (з них 87 джерел іноземними мовами) та 20 додатків на 30 сторінках. Загальний зміст дисертації викладено на 250 сторінках із них 199 сторінок основного тексту. Робота містить 131 рисунок на 29 сторінках, 18 таблиць на 15 сторінках та 20 додатків на 30 сторінках.

За своєю структурою, мовою, стилем викладення, та оформленням дисертаційна робота Архипової Т.М. відповідає вимогам, щодо оформлення

дисертації згідно Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 та вимогам до оформлення та обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія освітньо-наукової програми «Психологія», за якою відбувалася підготовка здобувача наукового ступеня.

7. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

Дисертаційна робота була перевірена автоматизованим сервісом пошуку плагіату *Strikeplagiarism.com*. Результати перевірки зафіксовано в звіті від 6.03.2025 р. Отримано наступні результати: оригінальність — 92,66 %, схожість — 7,34 %. Згідно Висновку комісії з етики та академічної доброчесності кафедри соціальної психології в ході детального аналізу було виявлено наявність посилань на першоджерела для цитування фрагментів, таким чином окремі фрази, вирази, терміни є загальноприйнятими, стійкими у науковій літературі з теми дисертаційного дослідження, а сама робота незалежна і може бути рекомендована до захисту.

Інші факти, встановлені експертами в процесі перевірки: відсутні.

Висновок: За результатами перевірки дисертація Архипової Тетяни Миколаївни визнана оригінальною роботою, яка не містить елементів академічного плагіату.

8. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях з психології, включених до переліку, затверджених МОН України:

1. Архипова Т. М. Профіль особистісних властивостей агресивних підлітків. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»* № 5 (39). 2024. С. 669-684.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-5\(39\)-669-684](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-5(39)-669-684)

2. Архипова Т. М. Система психосоціальних чинників негативних психоемоційних станів підлітків, що визначають їх готовність до агресивних проявів. *Наукові інновації та передові технології. 2024. № 6 (34). Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагог».* С. 1474-1488.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6\(34\)-1474-1488](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-1474-1488)

3. Архипова Т. М. Психологічні причини агресії підлітків в умовах війни. *Психологія та соціальна робота. 2024. Вип. 1(59).* С. 22-29.

DOI <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2024.1.2>

4. Архипова Т. М., Псядло Е. М. Психосоціальні предиктори, що обумовлюють агресивні реакції у підлітковому віці. *Перспективи та*

інновації науки : Серія «Психологія», Серія «Медицина». 2024. № 8(42) 2024. С. 663-675. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8\(42\)-663-675](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8(42)-663-675)

*Стаття в зарубіжному науковому періодичному виданні
проіндексованому у базі Web of Science*

1. Hubal, H., Fomina, I., Drozd, L., Arkhyrova, T., & Sobkova, S. (2024). Psychological Aspects of the Decision-Making Process: The Influence of Personal Characteristics on Choice Strategies in the Face of Instability. *Cadernos De Educação Tecnologia E Sociedade*, 17(se5), 173–183. (Web of Science).

DOI: <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse5.173-183>

Статті та тези апробаційного характеру

1. Архипова Т. М., Псядло Е. М. Гендерні відмінності в прояві агресивності у підлітків / Одеса : Збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції : Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві. 19-22 листопада 2021 р. Одеса .Секція №2. С.47-50.

2. Архипова Т. М. Агресивна поведінка підлітків крізь гендерний аспект / Актуальні аспекти психологічного забезпечення професійної діяльності сил безпеки та оборони України : Збірник тез матеріалів VII всеукраїнської науково-практичної конференції (наукове електронне видання) (м. Харків, 29 листопада 2021 року). Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2021. С. 269-273.

3. Архипова Т. М. Особливості сприйняття часу підлітками / Збірник тез Міжнародної наукової конференції, присвяченої 40-річчю каузометрії : Психологічний час і життєвий шлях : Каузометрія та інші підходи. м. Казанлик, Долина троянд, Болгарія, 1 - 3 червня 2022 року. (Секція 1) С. 5-6.

4. Архипова Т. М. Психологічні проблеми агресивності сучасних підлітків. Київ : Збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: Психологічне здоров'я особистості в контексті процесів глобалізації: методологія дослідження, реалії та перспективи (РНРСРГ: MR, RP). 4 листопада 2022 року Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2022. С.12-14.

5. Архипова Т. М., Псядло Е. М. Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків в умовах воєнного стану / Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Вінниця, 29 березня 2024 р) / МВС України, Харків: національний університет внутрішніх справ ; Національна академія Правових наук України. Вінниця : ХНУВС, 2024. С. 257-259.

6. Архипова Т. М., Псядло Е. М. Підтримка психологічного здоров'я підлітків в умовах війни / Підтримка психологічного здоров'я особистості в умовах війни : Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції : міжнародний досвід та українські реалії, 30 квітня, 01 травня 2024 Київ, Україна, С. 98-105. DOI: <http://doi.org/10.35668/978-966-986-675-2>

7. Архипова Т. М. Психосоціальні фактори, що сприяють агресивні реакції у підлітковому віці / Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку : Збірник тез матеріалів XLVIII - ої Міжнародної науково-практичної конференції (07 вересня 2024 року, м. Констанца). Румунія, С. 153-154.

9. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо.

Основні теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи було представлено на науково-практичних конференціях, конгресах, семінарах різного рівня, зокрема на міжнародних: представлені та обговорені на VII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні аспекти психологічного забезпечення професійної діяльності сил безпеки та оборони України» (Харків, 29 листопада 2021 року); на XLVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (07 вересня 2024 року, м. Констанца, Румунія); на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві» (м. Одеса, 19-22 листопада 2021 року); а також на науково-практичній конференції, присвяченій 40-річчю каузометрії: Психологічний час і життєвий шлях: Каузометрія та інші підходи. м. Казанлик, Долина троянд, Болгарія, 1 - 3 червня 2022 року: на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Психологічне здоров'я особистості в контексті процесів глобалізації: методологія дослідження, реалії та перспективи» 4 листопада 2022 року, Київський національний університет імені Тараса Шевченка; на Всеукраїнській науково-практичній конференції Національної академії правових наук України «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України» (м. Вінниця, 29 березня 2024 року); на міжнародній науково-практичній конференції «Підтримка психологічного здоров'я особистості в умовах війни: міжнародний досвід та українські реалії» (Київ, 30 квітня – 1 травня 2024 року); на щорічних науково-практичних конференціях науково-педагогічного складу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова(2022-2024рр.).

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Архипової Тетяни Миколаївни на тему «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків».

2. Констатувати, що дисертація Базиленко Катерини Павлівни за своїм науковим рівнем, новизною отриманих результатів, теоретичним та практичним значенням, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам, що пред'являють до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

У 12 публікаціях автора, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях з психології, включених до переліку, затверджених МОН України, 1 стаття в міжнародному періодичному виданні, що включено до міжнародної наукометричної бази, та 7 публікацій - у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Рекомендувати дисертацію Архипової Тетяни Миколаївни «Психосоціальні детермінанти агресивної поведінки підлітків», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії, з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія для подання до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Результати голосування щодо затвердження Висновку та рекомендації до захисту дисертації:

За	чотирнадцять	
Проти	-	(немає)
Утримались	-	(немає)

Головуючий на міжкафедральному науковому семінарі
д.психол.н., професор,
завідувач кафедри соціальної психології

Оксана КОНОНЕНКО

Секретар кафедри соціальної психології
доктор філософії з Психології

Лілія ПОПЕЧУК

"14 "березня 2025р.

